

Kyrkjeleg fellestråd

Utvalgssaksnr.: 014/10

Arkivsak 10/00038

Dato: 09.07.2010
 Møtedato: 26.08.2010
 Arkivsak-navn: GRAVFERDSLOV OG KIRKELOV
 Saksbehandlar: Helga Hebnes
 Dokumentnavn: HØYRING - ENDRINGAR I GRAVFERDSLOV OG KYRKJELOV
 Dokumentnummer: 10/00038-002
 Løpenummer: 000165/10
 Arkivkode: 000

FAKTA:

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet har sendt eit notat på høyring. Det gjeld framlegg til endringar i gravferdslova og kyrkjelova.

Bakgrunnen for høyringa er at det i samband med behandling av St.meld.nr.17 (2007 – 2008) *Staten og Den norske kirke* blei varsla ein gjennomgang av gravferdslova, der ein ønskjer å leggje betre til rette for religiøse og livssynsmessige minoritetar sine behov ved gravferd.

Heile høyringsdokumentet er forfatta på bokmål, og klipp frå dokumentet er derfor på bokmål.

1. INNLEDNING OG SAMMENDRAG

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet sender med dette på høring forslag om endringer i lovgivningen vedrørende kirkegårder og gravlegging, samt enkelte andre endringer i kirkeloven.

Det sentrale formål med endringsforslagene er å legge bedre til rette for at behovene religiøse og livssynsmessige minoriteter har i forbindelse med gravlegging kan ivaretas. Disse spørsmålene ble reist under behandlingen av St. meld. nr. 17 (2007–2008) *Staten og Den norske kirke* og den framtidige organisering av forholdet mellom stat og kirke. Gjeldende gravferdslov er fra 1996. På bakgrunn av de erfaringer som er gjort med loven, foreslår departementet også enkelte andre lovendringer. Noen av forslagene om endringer i gravferdsloven har konsekvenser også for kirkeloven. I tillegg foreslås det enkelte andre endringer i kirkeloven som departementet mener det er behov for å gjennomføre nå.

I dette dokumentet redegjøres det i kapittel to nærmere for bakgrunnen for lovforslagene. Den historiske utviklingen av lovreguleringen og forvaltningen vedrørende gravlegging og kirkegårder omtales i kapittel tre. I kapittel fire drøftes forslag til endringer for å legge bedre til rette for å imøtekomme religiøst og livssynsmessig begrunnede ønsker ved gravlegging. I kapittel fem er det redegjort for andre endringsforslag til gravferdsloven. Kapittel seks inneholder ulike forslag til endringer i kirkeloven. I kapittel sju er det redegjort for de økonomiske og administrative konsekvensene av forslagene.

Hovedinnholdet i lovforslagene er

- en faneparagraf som tydeliggjør at gravlegging skal skje med respekt for avdødes religion eller livssyn
- at muligheten for gravlegging i særskilt tilrettelagt grav styrkes
- at tros- og livssynssamfunn likestilles når det gjelder å gjennomføre seremonier ved åpning av ny gravlund/gravfelt
- at gravferdslovens navn og begrepsbruk gjøres livssynsnøytral
- at det etableres et kontaktforum vedrørende gravferd for de ulike tros- og livssynssamfunn i den enkelte kommune

Det foreslås videre enkelte andre justeringer i gravferdsloven, og at departementet gis lovmessig grunnlag for å fastsette endringer i forvaltningsordningen for krigsgraver.

I kirkeloven foreslås

- tilpasninger i loven til den nye organisering av prestatjenesten

- hjemmel for å innhente politiattest for tilsetting i kirkelige stillinger og for å utføre enkelte frivillige oppgaver
- at kravet om medlemskap i Den norske kirke for tilsetting som lærer ved teologisk fakultet oppheves
- at det innføres klageadgang for visse kirkelige organers vedtak etter offentlighetsloven

Det foreslås dessuten noen mindre lovtekniske justeringer i kirke-loven som følger av endringene i gravferdsloven, og mindre endringer vedrørende tilsetting i Kirkerådets sekretariat, tilpasning til barnelovens bestemmelser og kirkebokføring.

2. BAKGRUNN

2.1 NOU 2006: 2 Staten og Den norske kirke

I NOU 2006: 2 *Staten og Den norske kirke* (Gjønnesutvalget) ble det framhevet (side 134) at Norge i stadig større grad blir et flerkulturelt samfunn, og å ivareta det tros- og livssynsmessige mangfoldet på en god måte, er et økende behov. Særlig er det knyttet en del utfordringer til andre trossamfunns gravskikker. Det er også en økende tendens til at enkeltpersoner ønsker individuelle ordninger ut fra egne interesser og familieforhold. I situasjoner knyttet til død, sorg og gravferd er det ekstra viktig å være sensitiv og imøtekommende overfor ulike behov.

I sine vurderinger framholdt Gjønnesutvalget at det bør gjelde følgende retningslinjer for ivaretagelsen av dette (NOU 2006: 2 side 137):

- Det er et offentlig ansvar å sørge for gravplasser og å etablere ordninger som sikrer at gravferd og jordfesting skjer i faste, ordnede og verdige former.
- Alle skal gravlegges med verdighet og respekt for personlig tro/livssyn.
- Gravferd skal så langt som mulig skje i overensstemmelse med de regler den enkelte religion eller tradisjon krever. Dersom dette ikke lar seg oppfylle i den enkelte kommune, må man finne løsninger regionalt uten at dette fører til merkostnader for pårørende

Utvalget mente videre (side 138) at det bør legges til rette for at det i hvert bispedømme/fylke etableres et faglig forum som kan ha en rådgivende funksjon i forhold til fellestråd/kommune. Forumet bør ha særlig fokus på samarbeid mellom de ansvarlige for gravferdsseremoni og gravferdsforvaltning, ulike behov når det gjelder gravferdsskikker og gravlundene som kulturminner.

Utvalget anbefalte (side 138) dessuten at begrepet kirkegård erstattes av den nøytrale betegnelsen gravlund eller gravplass i lovverket, og at det ved nyanlegg bør vurderes å erstatte vigsling av hele gravlundene med vigsling av felt for å tydeliggjøre at deler av gravlundene benyttes av flere tros- og livssynssamfunn.

2.2 Kirkeforliket og St.meld. nr. 17 (2007–2008) Staten og Den norske kirke. Innst. S. nr. 287 (2007–2008)

I kirkeforliket (politisk avtale 10. april 2008 mellom stortingspartiene om det framtidige forholdet mellom stat og kirke) heter det i punkt 5 om gravferdsforvaltningen (gjengitt i St.meld. nr. 17 (2007–2008) på side 68) at *dagens lovgivning på området videreføres. Samtidig gjøres det tilpasninger som ivaretar minoritetene.*

Dette blir underskrevet slik:

de hensyn som ved kirkelig forvaltning må ivaretas overfor dem som tilhører andre tros- og livssynssamfunn eller som ikke har tilknytning til noe bestemt tros- eller livssynssamfunn. At kirkegårdsmyndigheter opptrer med respekt og forståelse, blant annet i kontakten med de pårørende, uansett avdødes eller pårørendes tro og livssyn, mener komiteen er et viktig hensyn. Komiteen mener at det må vurderes tiltak som bedre kan sikre at dette hensynet ivaretas og viser her til at departementet, sammen med representanter for kirkegårdsmyndighetene og tros- og livssynssamfunnene, er innstilt på å foreta en gjennomgang av slike spørsmål. Komiteen viser til at også tilpasninger i gravferdsloven vil bli tatt opp i denne forbindelse.

Departementet uttalte at spørsmålet om en særskilt gravferdskontakt naturlig bør vurderes lokalt og komme som resultat av lokale behov og initiativ. Departementet mente imidlertid at et slikt tiltak mange steder vil kunne ha stor verdi, og at det er naturlig å vurdere det i sammenheng med forslaget om regionale fagråd.

3. UTVIKLINGEN AV GRAVFERDSLOVGIVNING OG KIRKEGÅRDSFORVALTNING

Når det gjelder tidspunkt for gravlegging, viser undersøkelsen at de kirkelige fellelråd i forholdsvis stort omfang benytter seg av den hjemmel de har etter gravferdsloven § 13 andre ledd til å forlenge den lovbestemte fristen på 8 dager. I den omtalte undersøkelsen oppgir 72,6 % av kirkelige fellelråd at de i 2008 har innvilget søknad om forlengelse av frist for gravlegging

Undersøkelsene gjennomført i dette prosjektet viser at representanter for tros- og livssynssamfunn i Norge sier de generelt opplever at de har gode vilkår for gjennomføring av livsfaseriter (overgangsriter) samtidig som de opplever en del utfordringer i forbindelse med gjennomføring av slike riter. Der det oppstår utfordringer i møte med norsk lov eller innarbeidet praksis forsøker minoritetene ofte å tilpasse sin praksis. Også lokalt ansatte i for eksempel gravferdsetat og helsevesen forsøker gjerne å bidra til å finne gode løsninger i de enkelte tilfeller. Likevel kan det være grunn til å vurdere enkelte tiltak som er egnet til å møte de skisserte utfordringene, herunder visse endringer i regelverk og innarbeidet praksis.

De tiltak som forslagsvis skisseres i utredningen, grupperes i følgende hovedkategorier: informasjon, opplæring og kontakformidling

- praksisendring
- lovendring/endring av regelverk
- lokaler
- økonomisk støtte
- annet (videre utredning og forskning)

I forhold til de spørsmål som reguleres av gravferdsloven, er utredningens forslag til tiltak forholdsvis begrenset og omfatter i hovedsak reglene om frist for gravlegging, muligheten for å få egne gravlunder og enkelte forhold ved kremasjon

4. RELIGIØST BEGRUNNEDE ØNSKER VED GRAVLEGGING

En avgjørende forutsetning for at gravlegging kan skje med respekt for avdødes og pårørendes religion og livssyn er at det er tilstrekkelig kunnskap om de ulike tros- og livssynssamfunnenes ønsker. Ettersom gravferdsskikker stadig utvikles under påvirkning av religiøse, kulturelle og ulike rammevilkår av blant annet fysisk og rettslig karakter, er det et viktig å legge til rette for gjensidig utveksling av kunnskap og kjennskap. Der det er god samhandling mellom gravferdsmyndigheten og tros- og livssynssamfunnene vil man oftest finne løsninger og kunne utvikle gode ordninger.

Forslag til endring i gravferdsloven § 23. Forvaltningsansvar

Nytt tredje ledd skal lyde:

Den som har forvaltningsansvaret for gravlegging i kommunen innbyr minst en gang i året de tros- og livssynssamfunn som er virksomme på stedet, til et møte for å drøfte hvordan tros- og livssynssamfunnenes behov ved gravferd kan ivaretas.

Selv om trossamfunnsloven § 18 gir hjemmel for at registrerte trossamfunn kan ha *eigen kyrkjegard*, er denne adgangen lite benyttet i praksis. Det er dessuten et ønske om at de offentlige kirkegårdene skal forvaltes slik at de kan fungere som gravplass for alle uansett tro og livssyn. Det har derfor vokst fram en forventning om at de alminnelige gravferdsmyndigheter bør sørge for egne gravfelt for ulike religioner der det måtte være behov for det, og for andre tilpasninger i gravlundsforvaltningen og krematoriedriften.

Departementet legger til grunn at det er bred enighet om at utviklingen av gravferdslovgivning og tilhørende forvaltning bør skje på grunnlag av de prinsipper Gjønnnesutvalget oppstiller:

at gravlegging fortsatt bør være et offentlig ansvar

at dette ansvaret bør forvaltes på en slik måte at ordningene i hovedsak er felles for alle, og samtidig være slik

utformet at de så langt mulig legger til rette for at gravlegging kan skje med respekt for personlige trosoppfatninger, og i overensstemmelse med de regler den enkelte religion eller det enkelte livssyn krever.

Forslag til endring i gravferdsloven § 1. Hvor gravlegging skal skje
Overskriften skal lyde:

Grunnleggende bestemmelser

Nytt første ledd skal lyde:

Gravlegging skal skje med respekt for avdødes religion eller livssyn.

4.3 Særskilt tilrettelagte graver

Dersom hensynet til religiøse minoriteters behov skal ivaretas bedre enn i dag, vil det være et sentralt spørsmål hvordan det kan sikres særskilt tilrettelagte graver for muslimer. Dette henger blant annet sammen med at muslimers graver bør være orientert mot Mekka. I noen grad vil de hensyn som her drøftes også være aktuelle for andre livssynsmessige og religiøse minoriteter. Tallmessig og i praksis dreier det seg likevel i hovedsak om muslimer.

Det er neppe verken mulig eller nødvendig å lovregulere at det skal anlegges særskilte muslimske gravplasser i alle landets kommuner. Utfordringen i dag er dels at de som ikke er bosatt i en kommune med slik gravlund heller ikke har rett til å gravlegges der, dels at retten til fri grav er knyttet til hjemkommunen. Det innebærer at muslimer som er bosatt i småkommuner i noen tilfeller har vansker med å få tillatelse til å gravlegge i en nærliggende kommune som har tilrettelagt særskilt for muslimsk gravlegging, og at de dessuten må betale for gravleggingen.

For å imøtekomme dette foreslår departementet at det innføres en ordning som innebærer at kostnadsansvaret for gravlegging forblir påliggende hjemkommunen/ kirkelig fellesråd på hjemstedet, også når slik gravlegging skjer i en annen kommune. Ettersom kirkelig fellesråd etter en slik ordning fortsatt ikke vil ha plikt til å sørge for gravlegging av andre enn den egne kommunens innbyggere, synes det mest formålstjenlig at det er kommunestyret i gravleggingskommunen som fastsetter størrelsen på den kostnaden som skal dekkes, jf. gravferdsloven § 6 andre ledd.

Det vil etter departementets vurdering være så godt som umulig for gravferdsmyndighetene å skille mellom ulike typer begrunnelse for gravlegging i annen kommune. Det foreslås derfor at betalingsplikten for hjemkommunen begrenses til å omfatte gravlegging i særskilt tilrettelagt grav i annen kommune når hjemkommunen ikke selv har sørget for slik tilretteleggelse. 14

Det vises for øvrig til den foreslåtte endring i gravferdsloven § 1, og de følger dette har for forståelse av krav til gravlund etter § 2. Som det framgår, klargjør denne bestemmelse at kommunen/kirkelig fellesråd vil kunne ha plikt til å sørge for slik særskilt tilretteleggelse for å imøtekomme religiøse og livssynsmessige minoriteters behov.

Forslag til endring i gravferdsloven § 6. Rett til grav

Andre ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Ved gravlegging i grav som er særskilt tilrettelagt for å imøtekomme religiøse og livssynsmessige (minoriteters) behov, dekkes kostnadene av kirkelig fellesråd i hjemkommunen når denne ikke selv har et slikt tilbud.

4.4 Kirkegård – betegnelse og beliggenhet

I lovgivningen er *kirkegård* gjennomgående brukt som betegnelse på anlegg som er godkjent og i bruk som sted for gravlegging. Det gjelder i første rekke i kirkeloven og gravferdsloven, men også i en rekke andre lover og bestemmelser. Begrepsbruken er en språklig arv fra det kristne enhetsamfunnet og gjenspeiler det faktiske forhold at mange av gravplassene var, og fortsatt er, anlagt på området rundt et kirkebygg.

Det kan i dag være behov for å tydeliggjøre at de offentlige gravplassene ikke er forbeholdt medlemmer av Den norske kirke eller andre kirkesamfunn. Det har derfor vært foreslått at man i lovgivningen erstatter betegnelsen *kirkegård* med *gravlund*.

En slik endring i lovtekstens begrepsbruk bør ikke være til hinder for at konkrete gravplasser, og da særlig de som ligger rundt kirkebygninger, kan ha ordet kirkegård i navnet, for eksempel *Nes kirkegård*. Begrepsendringen som foreslås i kirkeloven og gravferdsloven medfører ikke at andre lover der ordet kirkegård forekommer (trossamfunnsloven, kulturminneloven, stiftelsesloven, skatteloven, hundeholdsloven og bergverksloven) endres materielt.

Etter gravferdsloven § 2 første ledd andre punktum skal *kirkegård i alminnelighet anlegges i hvert sokn og i nærheten av kirke*. Bestemmelsen har de senere år i liten grad vært tillagt vekt ved planlegging av nye gravlundsanlegg. Departementet mener at det ikke lenger er rimelig som normalordning å knytte anlegg av nye gravlunder til Den norske kirkes soknestructur og kirkebygg og foreslår bestemmelsen opphevet. Det vil fortsatt være av betydning at gravlunder anlegges og drives nært til der mennesker bor. Det følger av samme ledds første punktum at det fortsatt må være gravlund i hver kommune.

Forslag til endring i gravferdslovens tittel og diverse bestemmelser

Tittel på loven skal lyde:

Lov om gravlunder, kremasjon og gravferd (gravferdsloven)

Kirkegård skal endres til gravlund i hele loven

4.5 Fra vigsling av kirkegård til seremoni på gravlund

Departementet har også kommet til at det bør benyttes mer nøytrale ord enn vigsling i lovteksten, for eksempel *seremoni* eller *rituell høytidelighet*.

Forslag til endring i gravferdsloven § 5. Vigsling av gravlund

Overskriften skal lyde:

Seremoni på gravlund

§ 5 skal lyde:

Tros- og livssynssamfunn som er virksomme på stedet skal gis anledning til å gjennomføre en seremoni når en ny gravlund tas i bruk. En slik høytidelighet må ikke utformes eller gjennomføres slik at den forhåner eller på en krenkende eller sårende måte viser ringeakt for de andre tros- eller livssynssamfunnene som gravlegger sine medlemmer på den samme gravlunden.

Departementet har også kommet til at det bør benyttes mer nøytrale ord enn vigsling i lovteksten, for eksempel *seremoni* eller *rituell høytidelighet*.

Forslag til endring i gravferdsloven § 5. Vigsling av gravlund

Overskriften skal lyde:

Seremoni på gravlund

§ 5 skal lyde:

Tros- og livssynssamfunn som er virksomme på stedet skal gis anledning til å gjennomføre en seremoni når en ny gravlund tas i bruk. En slik høytidelighet må ikke utformes eller gjennomføres slik at den forhåner eller på en krenkende eller sårende måte viser ringeakt for de andre tros- eller livssynssamfunnene som gravlegger sine medlemmer på den samme gravlunden.

4.6 Frister ved gravferd og kremasjon

Etter gravferdsloven § 12 skal gravlegging av kiste skje senest 8 dager etter dødsfallet. Den samme fristen gjelder etter § 10 for kremasjon. Nedsettelse av urne etter kremasjon skal skje senest 6 måneder etter dødsfallet.

Når det gjelder åttedagersregelen ved kistebegravelser, vil departementet peke på at denne ikke er til hinder for at gravferden kan finne sted så fort det er praktisk mulig. Departementet har merket seg de rapporter som blant annet er gjengitt i utredningen *Livsfaseriter*, og som tyder på at de lokale gravferdsmyndighetene legger stor vekt på å imøtekomme religiøst begrunnede ønsker vedrørende tidspunkt for gravferd. Derfor oppleves dette nå ikke lenger som noe stort problem, i det minste ikke i de større byene. Den foreslåtte nye fanebestemmelsen i gravferdsloven § 1 vil være en tilskyndelse til å videreføre og forsterke en praksis der gravferd for medlemmer av de trosminoriteter som ønsker det, skjer så raskt som praktisk mulig. Departementet har samtidig sett behovet for å forlenge fristen som gjelder for når gravferd senest skal skje. En slik forlengelse vil kunne gi noe større fleksibilitet i møte med pårørendes ønsker, og den vil innebære mindre behov for å ta i bruk unntakshjemmelen på en måte som er egnet til å undergrave hovedregelen.

Forslag til endringer i gravferdsloven §§ 10, 12 og 13

§ 10. Kremasjon

Nåværende tredje ledd blir andre ledd og skal lyde:

Kremasjon skal skje i godkjent krematorium og senest 14 dager etter dødsfallet.

§ 12. Frist for gravlegging

Første ledd skal lyde:

Dersom avdøde ikke er blitt kremert, skal gravlegging skje senest 14 dager etter dødsfallet.

§ 13. Unntak fra reglene om frist for kremasjon og gravlegging.

§ 13 skal lyde:

Fristene i § 10 andre ledd og § 12 gjelder ikke når avdødes legeme skal nyttes i samsvar med bestemmelsene i lov 9. februar 1973 om transplantasjon, sykehusobduksjon og avgivelse av lik m.m., eller det er besluttet sakkyndig likundersøkelse i medhold av straffeprosessloven § 228.

Kirkelig fellesråd kan forlenge fristene i § 10 andre ledd og § 12 dersom det foreligger tungtveiende grunner for det.

Dersom vilkårene for oppbevaring av kiste tilsier det, skal kirkelig fellesråd forkorte fristene i § 10 andre ledd og § 12.

Fellesrådets avgjørelse etter denne paragraf kan ikke påklages.

4.7 Askespredning

Det framgår av forarbeidene til gravferdsloven at adgangen til askespredning er begrunnet i hensynet til religionsfriheten, som tilsier at mennesker som av religiøse grunner måtte ønske askespredning, bør få sitt ønske oppfylt. Det er imidlertid vanskelig å finne egnede kriterier for prøving av de motiver en person måtte ha for ønsket om få sin aske spredt for vinden. Som hovedregel bør askespredning kun tillates på åpent hav og i høyfjellet, jf. Ot. prp. nr. 64 (1994-95) side 66.

Det er Fylkesmannen som etter loven gir tillatelse til askespredning. Departementet er klageinstans.

Departementet ser det ikke som nødvendig å foreslå endringer i lovbestemmelsen om askespredning.

4.8 Gravferdslovgivningens allmenne karakter

tilllegg til de endringsforslag som er omtalt ovenfor, foreslår departementet også noen mindre endringer som samlet sikter mot at gravferdslovgivningen bedre skal avspeile en multireligiøs og flerkulturell virkelighet. Med dette for øye bør gravferdsloven ha en allmenn karakter. I det følgende foreslås det derfor opphevet noen bestemmelser i gravferdsloven som bare berører Den norske kirke.

Etter gravferdsloven § 4 første ledd kan anlegg, utvidelse, nedleggelse eller annen endring av kirkegård og bygninger på kirkegård ikke skje uten tillatelse fra bispedømmerrådet.

I praksis vil gravlunder ikke kunne anlegges, utvides eller nedlegges uten at vedkommende kommune gir sin tilslutning til det. Det henger sammen med at utgifter til anlegg, drift og forvaltning av kirkegårder etter § 3 andre ledd utredes av kommunen. For å unngå mulige konflikter mellom budsjettmyndighet (kommunestyret) og planmyndighet (bispedømmerrådet) har imidlertid departementet funnet det hensiktsmessig å ta inn en

presisering i lovteksten som klargjør kommunens myndighet i slike saker.

Departementet mener på denne bakgrunn at bestemmelsen om menighetsmøtets uttalerett i gravferdsloven § 4 tredje ledd kan oppheves. Det gjøres tilsvarende endringer i kirkeloven § 11 andre ledd, bokstav a, jf. punkt 6.1 nedenfor. Departementet har i punkt 6.6 også foreslått enkelte andre endringer i kirkelovens bestemmelser om menighetsmøtet.

Forslag til endring i gravferdsloven §4. Anlegg m.v. av gravlund og krematorium

Første ledd skal lyde:

Anlegg, utvidelse, nedleggelse eller annen vesentlig endring av gravlund og bygninger på gravlund kan ikke skje uten etter tilslutning fra kommunen og med tillatelse fra bispedømmerådet. Bispedømmerådet kan sette vilkår for tillatelsen.

Tredje ledd oppheves.

5. ANDRE SPØRSMÅL VEDRØRENDE GRAVFERDSLOVEN

5.1 Rett til grav for dødfødt barn m.m.

Etter gravferdsloven § 6 første ledd andre punktum har dødfødte barn rett til fri grav i den kommunen der moren hadde bopel ved dødsfallet. I enkelte tilfeller har spørsmålet vært aktualisert om retten til fri grav også bør gjelde i fars hjemmehjemmekommune dersom far og mor var bosatt i hver sin kommune ved dødsfallet. Departementet foreslår en endring i bestemmelsen, slik at mor og far i samsvar med praksis likebehandles etter denne paragraf.

Forslag til endring i gravferdsloven §§ 6 og 9

§ 6. Rett til grav

Første ledd skal lyde:

Avdøde personer som ved dødsfallet hadde bopel i kommunen har rett til fri grav på gravlund her. Det samme gjelder dødfødte barn når moren eller faren har bopel i kommunen.

§ 9. Hvem som sørger for gravferden

Andre ledd siste punktum skal lyde:

Ektefelles rett etter denne bestemmelsen gjelder tilsvarende for person som levde i ekteskapsliknende samboerskap med avdøde da dødsfallet fant sted.

5.2 Kremasjon som gravferdsform

Etter gravferdsloven § 6 første ledd har avdøde personer som ved dødsfallet hadde bopel i kommunen, rett til fri grav på kirkegården der. Etter gravferdsloven § 10 åttende ledd kan det kreves avgift for kremasjon. Departementet har vurdert om de to gravferdsformer burde likestilles i økonomisk forstand, slik at retten til fri grav ble utvidet til også å omfatte rett til kremasjon uten avgift.

Det er i dag krematorium i 28 av landets 430 kommuner. Kremasjonsprosenten varierer betydelig mellom de kommuner som har krematorium, fra 13 % i Bodø til 80 % i Bærum.

Det er også store variasjoner når det gjelder den kremasjonsavgift som innkreves.

Skal det utformes en rett til fri kremasjon, er det en rekke forhold av økonomisk karakter som må avklares. Departementet har derfor kommet til at en i denne omgang ikke vil fremme forslag om endring av reglene for avgift ved kremasjon, men i stedet vil vurdere å nedsette et utvalg for å utrede behovet for endringer i hele systemet for avgifter og annen brukerbetaling ved gravferd.

Departementet ser imidlertid behov og grunnlag for å gå ytterligere et skritt i retning av å normalisere kremasjon som gravferdsform. Etter § 10 første ledd framstår det som om det normale er at kremasjon skjer

på grunnlag av en skriftlig erklæring fra avdøde.

Praksis i dag er at de fleste kremasjoner skjer på det grunnlaget som er beskrevet i paragrafens andre ledd, dvs. at de som sørger for gravferden ber om det.

Departementet foreslår at denne praksisutviklingen følges opp i lovgivningen. Forslaget innebærer at den særskilte bestemmelsen om kremasjonserklæring oppheves, og at det fastsettes som normalordning at kremasjon kan skje, med mindre det er kjent at dette var i strid med avdødes ønske.

Fortsatt vil en person kunne treffe bindende beslutning om at han eller hun etter sin død skal kremeres, med da i medhold av den ordning som er regulert i gravferdsloven § 9 første ledd.

Forslag til endring i gravferdsloven § 10. Kremasjon

Første og andre ledd slås sammen til nytt første ledd og skal lyde:

Kremasjon kan skje med mindre det er kjent at det var i strid med avdødes ønske.

6. ENDRINGER I KIRKELOVEN

Noen forslag til endringer i kirkeloven følger av de foreslåtte endringene i gravferdsloven. Disse er omtalt i punkt 6.9. I tillegg til dette er det behov for å foreta enkelte andre justeringer av kirkeloven, som er begrunnet i andre forhold enn ønsket om tilpasning til tros- og livssynsminoritetenes behov ved gravferd.

Det dreier seg om justeringer i kirkeloven vedrørende tilpasning til ny organisering av prestedtjenesten (6.1), harmonisering med barneloven (6.2), justeringer i kirkeloven som følger av de foreslåtte endringene i gravferdsloven (6.3), regler for tilsetting i Kirkerådets sekretariat (6.4), politiattest (6.5), krav om medlemskap i Den norske kirke for lærere ved teologisk fakultet (6.6), regler om kirkebokføring (6.7), klageadgang etter offentlighetsloven (6.8) og ugildhet (6.9).

6.1 Tilpasninger til ny organisering av prestedtjenesten

Med sikte på en bedre organisering og ledelse av prestedtjenesten ble det ved kongelig resolusjon 16. april 2004 fastsatt endringer i tjenesteordningen for menighetsprester. Endringene innebar at man la til rette for en utvikling i retning av at prostiet skulle erstatte prestegjeldet som prestens tjenstedistrikt. Prostiet er på denne bakgrunn nå innført som tjenstedistrikt i nær sagt alle tilfeller. Begrepet *prestegjeld* har ingen annen selvstendig betydning enn som betegnelse på prestens tjenstedistrikt. Tjenstedistrikt og tjensted (særskilt arbeidsområde) for prester er nå regulert i tjenesteordningen, arbeidsavtale og instruks for den enkelte stilling. Begrepet prestegjeld foreslås derfor nå tatt ut av kirkeloven. Endringen innebærer at de prestestillinger som til nå fortsatt har hatt et prestegjeld som tjenstedistrikt, vil få prostiet som tjenstedistrikt.

Forslaget har konsekvenser for §§ 2, 5, 6, 9 og 11 i kirkeloven. Der begrepet prestegjeld sløyfes eller erstattes med prosti er endringen i hovedsak uten materiell betydning.

I § 5 får imidlertid den foreslåtte endringen som konsekvens at det blir noe større rom for å gjøre tilpasninger i den lokalkirkelige organisering. Departementet vil etter forslaget kunne gjøre tilpasninger i bestemmelsene om kirkelig fellestråd i *prostier* hvor ikke alle sokn hører til samme kommune. Departementet vurderer denne konsekvensen som ønskelig, ved at den blant annet kan åpne for en bedre samordning av ledelse og arbeidsgivermyndighet. Bestemmelsen kan også gi grunnlag for permanent samarbeid mellom fellestråd i et prosti og kan slik supplere bestemmelsen om forsøk i § 5 siste ledd. Et samarbeid må ikke nødvendigvis omfatte alle sokn i et prosti, og det kan også være aktuelt å foreta justeringer av prostigrensene i denne sammenhengen, jf. kirkeloven § 2 andre ledd.

Departementet har funnet det mest hensiktsmessig å oppheve § 9 femte ledd. Saksbehandlingsregelen her er dels ikke lenger aktuell, dels ivarettatt ved særskilte bestemmelser i tjenesteordningene, dels i forvaltningslovens alminnelige regler om saksbehandling.

Endringen i § 11 innebærer en justering av menighetsmøtets betydning som lokalkirkelig organ. Utviklingen av det kirkelige representative demokrati har medført at menighetsmøtets betydning er blitt redusert. Soknets interesser ivaretas av de valgte organene menighetsråd og kirkelig fellestråd. Det er ikke ønskelig med omfattende lovregulering av særskilte saksbehandlingsregler som kan bidra til å utydeliggjøre de 28 valgte organenes ansvar og myndighet, jf. også punkt 4.8.2 om saksbehandlingsregler vedrørende krematorium og gravlund.

Forslag til endringer i kirkeloven vedrørende prestegjeld

§ 2. Kirkelig inndeling

Første ledd tredje punktum skal lyde:

Hvert sokn hører til ett prosti.

Fjerde punktum oppheves.

Andre ledd første punktum skal lyde:

Endringer i den kirkelige inndeling og navn på kirke, sokn, prosti og bispedømme fastsettes av Kongen.

§ 5. Soknets organer

Tredje ledd skal lyde:

I prosti hvor ikke alle sokn hører til samme kommune, og i kommuner med særlig mange sokn, kan departementet foreta tilpasninger av bestemmelsene om kirkelig fellesråd.

§ 6. Menighetsrådets sammensetning

Femte ledd skal lyde:

Biskopen bestemmer hvilken prest som skal være medlem av menighetsrådet. Biskopen fordeler prestene innenfor tjenstedistriktet slik at hvert menighetsråd får en prest til medlem. Biskopen bestemmer også hvordan prestene skal være varamedlemmer for hverandre.

§ 9. Menighetsrådets oppgaver

Femte ledd oppheves.

Nåværende sjetten til niende ledd blir femte til åttende ledd.

§ 11. Menighetsmøtets oppgaver

Andre ledd skal lyde:

Før vedkommende myndighet treffer avgjørelse skal menighetsmøtet gis anledning til å uttale seg om oppføring eller nedlegging av kirke, og om deling, sammenslåing eller andre endringer i grensene for sokn.

6.3 Justeringer som følger av endringer i gravferdsloven

Som følge av de endringer departementet foreslår i gravferdsloven, må det gjøres endringer av teknisk art i kirkeloven. Begrepet kirkegård erstattes med gravlund i gravferdsloven, og dette får konsekvenser for kirkeloven §§ 14 og 15. Endringene får ingen materiell betydning. For øvrig vises det til punkt 4.4.

Som følge av at man fjerner menighetsmøtets uttalerett i gravferdsloven § 4, må det gjøres tilsvarende endring i kirkeloven § 11 andre ledd, jf. punkt 4.8.2. Endringen innebærer at de saksområder der det er nødvendig å innhente menighetsmøtets uttalelse, begrenses til å omfatte store saker vedrørende kirkebygget og soknets grenser. Endringen begrenser ikke menighetsmøtets uttalerett, idet møtet fortsatt etter paragrafens siste ledd kan uttale seg om enhver sak det selv ønsker å ta opp.

6.4 Tilsetting i Kirkerådets sekretariat

Forslag til endring i kirkeloven § 25. Kirkerådet.

Tredje ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Tilsettingsmyndighet kan delegeres til et tilsettingsråd.

6.5 Politiattest

For å beskytte mindreårige er det de siste 10-15 årene blitt innført krav om innhenting av politiattest på en rekke områder. Det finnes nå slike hjemler innenfor barnehagesektoren, skolefritidsordning (SFO), grunnskole, videregående skole og for frivillige organisasjoner. De ulike bestemmelsene inneholder i all hovedsak hjemmel for å kreve fremlagt såkalte begrensede politiattester, dvs. at de viser en oversikt over bare visse typer lovbrudd. Hjemlene henviser til ulike straffebestemmelser, og innholdet i politiattester vil derfor variere fra område til område. Dagens begrensede politiattester omfatter i det vesentlige overtredelser av bestemmelser vedrørende seksuelle overgrep. Det har til nå ikke vært hjemmel for å kreve utstedt politiattest innenfor Den norske kirke, med unntak av ansatte i menighetsbarnehager og barne- og ungdomsarbeid organisert innenfor rammen av de kristne frivillige organisasjonene.

Departementet vurderer det slik at det også innenfor Den norske kirke vil være behov for å kunne kreve fremlagt politiattest. De samme beskyttelseshensyn som gjør seg gjeldende innenfor barnehage, skole og for frivillige organisasjoner, vil gjøre seg gjeldende innenfor Den norske kirke. Ansatte og frivillige innenfor Den norske kirke vil regelmessig være involvert i barne- og ungdomsarbeid. Det kan eksempelvis være konfirmantundervisning, trosopplæring, søndagsskole, kor, barnegrupper og leirarbeid. Hensynet til beskyttelse av mindreårige vil ha meget stor vekt. Også hensynet til at barn og voksne skal kunne ha tillit til at de ansvarspersoner de møter i kirkelig arbeid ikke har en fortid som gjør dem uskikket til å ha slike oppgaver, er av stor betydning. Hensynet til resosialisering tilsier at den som har begått et lovbrudd og sonet sin straff, får anledning til å bli integrert i samfunnet igjen og får mulighet til å forsørge seg gjennom arbeid. Personvern hensyn tilsier at taushetsbelagte opplysninger må behandles på en forsvarlig måte. Alle disse hensynene vil måtte veies opp mot hverandre. Departementet finner at beskyttelseshensynet og tillitshensynet vil måtte tillegges størst vekt i disse sakene og foreslår derfor en hjemmel for innhenting av politiattest for ansatte og frivillige som har oppgaver overfor mindreårige.

Det foreslås en hjemmel for at det til bruk for lovbestemte organer i Den norske kirke, kan utstedes politiattest i forbindelse med *ansettelse* av en person eller engasjement av en person for å utføre *frivillige oppgaver eller inneha ulike tillitsverv*. Som lovbestemte kirkelige organer regnes menighetsråd, menighetsmøtet, kirkelig fellesråd, bispedømmeråd, kirkeråd, kirkemøtet, bispemøtet og Den norske kirkes lærenemnd. Slik attest skal kunne kreves fremlagt av personer som skal ha oppgaver der de regelmessig vil ha ansvar for og være i kontakt med mindreårige.

Det foreslås at politiattest kan utstedes for personer som skal ha visse typer oppgaver, men det vil etter forslaget ikke være en absolutt plikt for arbeidsgiver/oppdragsgiver å kreve politiattest fremlagt i alle slike tilfeller. Departementet har vurdert det slik at det bør være opp til arbeidsgivers/oppdragstakers skjønn å vurdere om attest skal kreves fremlagt.

Det er viktig at ordningen med politiattester praktiseres på en slik måte at ingen blir unødig mistenkeliggjort. De ulike organer innenfor Den norske kirke må derfor definere i forkant om oppgavene som skal utføres, er av en slik art at de vil kreve politiattest. Det bør informeres om at politiattest vil bli avkrevd den som skal utføre oppgaven eller bli ansatt i stillingen. Når man så har identifisert den som faktisk skal utføre oppgaven, er det bare denne personen som skal innhente politiattest og fremlegge denne.

Ved ansettelser vil det etter dette bare være den som tilbys en stilling som skal avkreves politiattest, ikke samtlige søkere. Ved ansettelser bør man således i utlysningen av stillingen informere om at den som skal ansettes vil bli avkrevd politiattest. I ansettelsesvedtaket bør det tas forbehold om at tilbudet om ansettelse vil kunne falle bort dersom tilfredsstillende politiattest ikke kan fremlegges.

Det er bare den attesten gjelder, som selv skal kunne søke om og motta politiattesten, ikke arbeidsgiver eller oppdragsgiver. Vedkommende må identifisere seg overfor politiet og godtgjøre hva som er formålet med attesten, og deretter overbringe attesten til vedkommende kirkelige organ. Dette vil sikre den enkelte oversikt og kontroll med egne personopplysninger og forebygge at noen urettmessig får utstedt politiattest. Dette er i samsvar med dagens praksis for utstedelse av politiattest på andre områder.

[Forslag til endring i kirkeloven § 29 Krav om medlemskap m.v.](#)

Overskrift skal lyde: *Krav om medlemskap m.v.*

Nytt andre ledd skal lyde:

Det kan utstedes barneomsorgsattest, jf. politiregisterloven § 39 til bruk for lovbestemte organer i Den norske kirke for person som lønnet eller ulønnet skal ansettes, utføre oppgaver eller inneha tillitsverv der vedkommende vil ha ansvar for eller være i kontakt med mindreårige.

6.6 Krav om medlemskap i Den norske kirke for lærere ved teologisk fakultet

Forslag til endring i kirkeloven § 29. Krav om medlemskap m.v.
Første ledd skal lyde:

Kirkelig tilsatte og ombud skal være medlem av Den norske kirke. Departementet kan dispensere fra kravet når særlige grunner tilsier det.

6.7 Kirkebokføring

Personer som anses å høre inn under eller er medlem i Den norske kirke, registreres i et sentralt medlemsregister for Den norske kirke, jf. kirkeloven § 3 nr. 10. Medlemsregisteret er forankret i denne bestemmelsen. Etter kirkeloven § 37 skal det føres register over personer som blir døpt, konfirmert, vigslet og jordfestet ved prest i Den norske kirke, samt over personer som melder seg inn i eller ut av Den norske kirke. Denne bestemmelsen retter seg mot kirkebokføringen.

Departementet vil legge til rette for at registrering av kirkelige handlinger i framtida skal kunne skje elektronisk og eventuelt i tilknytning til det elektroniske medlemsregisteret, og departementet foreslår endringer i kirkeloven § 37 i tråd med dette. Departementet vil etter de foreslåtte endringene kunne beslutte om overgang til elektronisk registrering av kirkelige handlinger i nærmere regler for registerføringen.

Forslag til endring i kirkeloven § 37. Kirkebokføring

Nytt andre ledd skal lyde:

Opplysninger som nevnt i første ledd kan etter nærmere bestemmelser av departementet inntas i medlemsregister for Den norske kirke, jf. § 3 nr. 10.

6.8 Klageadgang for vedtak etter offentlighetsloven

Etter kirkeloven § 38 første ledd gjelder offentlighetsloven for den virksomheten som drives av lovbestemte kirkelige organer. Som hovedregel kan vedtak etter offentlighetsloven påklages til det forvaltningsorganet som er nærmest overordnet det forvaltningsorganet som har truffet vedtaket, jf. offentlighetsloven § 32 første ledd første punktum. Etter kirkeloven kan vedtak i et lovbestemt kirkelig organ ikke påklages med mindre annet er særskilt bestemt, jf. kirkeloven § 38 annet ledd. Det finnes i dag ingen særskilt bestemmelse om at vedtak om avslag på innsyn og andre avgjørelser etter offentlighetsloven i et lovbestemt kirkelig organ, kan påklages.

Bestemmelsen i kirkeloven om begrensning av klageadgang følger blant annet av at den kirkelige rådsstrukturen ikke er hierarkisk i den forstand at de kirkelige organene står i et generelt over- eller underordningsforhold til hverandre. På enkelte områder er det i dag fastsatt særskilt klageadgang. Dette gjelder blant annet ved utlån av kirker og innenfor kirkegårdsforvaltningen. Det er ingen opplagt god løsning at lovbestemte kirkelige organer, som er omfattet av offentlighetsloven, er utelukket fra klageordningen.

Da lovbestemte kirkelige organer ikke er underlagt organer som generelt kan betraktes som overordnet, reises spørsmål om hvordan en eventuell klageordning bør utformes. Utgangspunktet for en slik vurdering bør være hvilke organer som det mest praktisk dreier seg om, og hvilke saker som antas å være mest aktuelle i forbindelse med at et lovbestemt kirkelig organ avslår et krav om innsyn etter offentlighetsloven.

Som lovbestemte kirkelige organer regnes menighetsråd, menighetsmøtet, kirkelig fellestråd, bispedømmeråd, kirkerådet, kirkemøtet, bispemøtet og Den norske kirkes lærenemnd. Det er særlig i tilsettingsaker for prester og ved utnevning av proster og biskoper at innsynskrav vil være mest aktuelt. Det er blant annet begrunnet i

at offentlighetsloven har en egen bestemmelse om at nominasjonsvedtak og stemmeresultat ved utnevning av biskop ikke kan unntas fra offentlighet, jf. offentlighetsloven § 25 tredje ledd. Det vil i første rekke være menighetsråd og bispedømmeråd som er involvert i prosessene rundt tilsettinger og utnevninger. Innsynskrav vil også kunne tenkes å være aktuelt på forvaltningsområdet til kirkelig fellesråd, for eksempel innenfor kirkegårdsforvaltningen. På denne bakgrunn vil departementet foreslå en regional behandling av klagesaker, slik at bispedømmerådet blir klageinstans dersom menighetsrådet eller kirkelig fellesråd treffer vedtak om å avslå innsyn m.m. etter offentlighetsloven.

Når det gjelder vedtak etter offentlighetsloven som treffes av bispedømmerådet, vil Kirkerådet kunne være klageinstans. Det antas at dette i hovedsak vil dreie seg om klage på innsynskrav i bispedømmerådene, og særlig da i tilsettingssaker. Omfanget av klagesaker i disse tilfellene antas å være forholdsvis beskjedt. For vedtak etter offentlighetsloven som treffes av Kirkerådet, Kirkemøtet eller øvrige lovbestemte kirkelige organer er det ikke foreslått noe klageorgan, da en slik ordning anses å være av liten praktisk betydning.

Forslag til endring i kirkeloven § 38. Saksbehandlingsregler.

Andre ledd nytt andre og tredje punktum skal lyde:

Vedtak etter offentlighetsloven som er truffet av menighetsrådet eller kirkelig fellesråd, kan påklages til bispedømmerådet. Vedtak etter offentlighetsloven som er truffet av bispedømmerådet, kan påklages til Kirkerådet.

6.9 Særskilte ugildhetsbestemmelser

Etter kirkeloven § 38 tredje ledd bokstav b skal kirkelig tilsatte som i denne egenskap har medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for en avgjørelse, eller ved tidligere avgjørelse i samme sak, alltid anses som ugild når saken behandles i et lovbestemt kirkelig organ. Bestemmelsens formuleringer er hentet fra kommuneloven, jf. kommuneloven § 40 nr. 3 bokstavene b og c. Formålet der er å hindre at administrativt ansatte i kommunen deltar som folkevalgt ved behandlingen av en sak de tidligere har behandlet som ansatt.

Departementet har etter dette kommet til at de særskilte bestemmelser om kirkelige tilsattes habilitet i § 38 kan begrenses til å omfatte lokalkirkelige tilsatte, dvs. personer som har menighetsrådet eller kirkelig fellesråd som arbeidsgiver. Unntaket for biskop kan da oppheves. Endringen er primært av lovteknisk karakter og innebærer etter departementets vurdering ingen realitetsendring.

Forslag til endring i kirkeloven § 38 Saksbehandlingsregler

Tredje ledd bokstav b) skal lyde:

Personer med soknet som arbeidsgiver og som i egenskap av tilsatt har medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for en avgjørelse, eller ved tidligere avgjørelse i samme sak, skal alltid anses som ugild når saken behandles i organ for soknet.

7. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Utgifter til anlegg, drift og forvaltning av kirkegård utredes etter gravferdsloven § 3 andre ledd av kommunen. Drifts- og forvaltningsansvaret ligger som normalordning til kirkelig fellesråd. Spørsmålet om økonomiske og administrative konsekvenser av de foreslåtte lovendringene i gravferdsloven vil derfor i hovedsak være et spørsmål om endringene påvirker kommunenes finansieringsansvar og kirkelig fellesråds drifts- og forvaltningsansvar.

Den foreslåtte bestemmelsen om at gravlegging skal skje med respekt for avdødes religion eller livssyn fastslår en plikt som allerede følger av den alminnelige tros- og livssynsfrihet. Den utløser derfor i seg selv ikke nye utgifter for kommunen. Den nye bestemmelsen klargjør imidlertid kravet om at en forholdsmessig rimelig andel av de ledige gravene skal være særskilt tilrettelagt for å imøtekomme religiøse minoriteters behov.

Forslaget om at kirkelig fellesråd pålegges kostnadsansvaret for gravferd i særskilt tilrettelagt grav i en annen kommune medfører at noen kostnader som nå belastes private, blir et kommunalt finansieringsansvar. Det er ikke mulig nøyaktig å tallfeste de økonomiske konsekvensene av bortfallet av privatfinansiering. Sett i

forhold til at det allerede er anlagt over 50 særskilt tilrettelagte gravlunder, vil de økonomiske konsekvenser for kommunesektoren som helhet kunne betegnes som små. Kostnaden ved gravlegging i annen kommune vil i praksis i hovedsak være utgifter som påløper i kommuner med få muslimske innbyggere. Utgiftene antas derfor å være lave for den enkelte kommune og spredt på mange.

Avdøde har imidlertid rett til fri grav i sin hjemkommune, og ordningen omfatter bare gravlegging i særskilt tilrettelagt grav når det i avdødes hjemkommune ikke finnes slike graver. Den nye utgiften for kommunene innebærer derfor ikke en økning av den lovregulerte utgiftsforpliktelsen, og må sees i sammenheng med den kostnad som ville ha påløpt om vedkommende hadde blitt gravlagt i sin egen kommune.

Klageadgangen som foreslås innført for vedtak etter offentlighetsloven medfører at kirkelige organer må behandle klagesaker der det har vært nektet innsyn. Det er svært få slike saker, og departementet legger derfor til grunn at den foreslåtte endringen har begrensede økonomiske og administrative konsekvenser. De øvrige forslagene til endringer er uten nevneverdige økonomiske og administrative konsekvenser.

VURDERING:

Gravferdslova

Som høyringsframlegget presiserer er det sentrale føremålet å leggje betre til rette for behova til religiøse og livssynsmessige minoriteter her i landet. Kyrkjeleg fellesråd har eit ansvar for at kyrkjegardane blir forvalta med orden og verdighet og at personar som høyrer til i kommunen kan få ein gravplass her. Det er kommunen si plikt til å løyve midler til å anlegga, til drift og forvaltning av desse, etter budsjettframlegg frå kyrkjeleg fellesråd. I samband med at mange kommunar har fått innvandrarakar med annan religion, blir det stilt nye krav til gravlegging. Dette gjeld særleg muslimsk gravlegging, som inneber at retning på grava blir orientert mot Mekka, noko som kan vera problem å innpassa i ordinære gravfelt. Etter islamsk tradisjon bør gravferda skje så snart som mogleg. Dette har dei lokale kyrkjegardsmyndigheter prøvt å etterkoma. I større kommunar har ein betre mulighet til å tilretteleggje offentleg gravferdsforvaltning, slik at det imøtekjem minoritetane sine behov. Her er det også størst behov for det. Det vil nok i dag ikkje vera behov for ein spesiell gravplass for muslimar i vår kommune. Det vil derimot vera aktuelt å gjera avtale med ein kommune i nærleiken, som har tilpassa gravplass for desse, at dei kan ta mot gravlegging frå vår kommune. Dette må ein då dekkja kostnaden med.

For å gjera tydeleg at dei offentlege gravplassene ikkje er berre for Den norske kyrkja eller andre kyrkjesamfunn vil ein erstatte nemninga kyrkjegard med ordet gravlund. Det medfører ikkje at konkrete gravplasser, særleg dei som ligg rundt kyrkjebygg, skal endre nemninga kyrkjegard.

Departementet har sett behov for for å forlengje frist for kva tid gravferd skal skje. Ei slik forlenging vil kunna gje større fleksibilitet i møte med ønskje frå dei pårørande, og det vil i mindre grad bli behov for å ta i bruk unntaksregelen. Det er stort sett vanleg at gravferder hos oss held seg innafor fristen, men med ei ny tidsramme på 14.dagar betyr at det må brukast tilfredsstillande kjølerom for oppbevaring av kiste. Det vil ikkje vera noko problem hos oss, der det er kjølerom på tre stader.

Andre spørsmål som § 6 – Rett til fri grav for dødfødde barn i mor eller far sin heimkommune må vera heilt uproblematisk.

Det same gjeld § 9 – presisering av kven som sørger for gravferd.

Kyrkjelova

Tilpassing av lovtekst i høve til prest – prestegjeld – prosti kjem som ein naturleg følgje av tidlegare fastsette endringar i tenesteordning for kyrkjelydsprestar.

Soknemøtet vil misse nokre av sine saker, men kan ta opp til uttale kva dei måtte ønskje.

Ein del av dei endringar som departementet har gjort framlegg om, vil gjera at det må gjerast endringar av teknisk art i gravferdslova og kyrkjelova.

Innføring av høve til å krevje politiattest ved tilsetjing eller engasjement av personar til frivillig barne/ungdomsarbeid (i arbeid med personar under 18 år).

Dette har ikkje kyrkja hatt høve til å spørje etter tidlegare, og det er positivt at det no blir høve til det.

Når det gjeld kyrkjebokføring, er det arbeid med å innføre dette elektronisk i gang. Me har alt medlemsregister som er forankra i at det skal førast register over personar som blir døypt, konfirmert, vigsla og gravlagde, samt personar som melder seg inn eller ut av Den norske kyrkja. Departementet vil leggje til rette for at registrering av kyrkjelege handlingar i framtida skal kunne skje elektronisk. Dette vil spare ein god del arbeid, og medlemsregisteret kan oppdaterast raskare.

Det er og lagt inn eit meir utfyllande høve til klage for vedtak som blir gjort.

Når det gjeld økonomiske konsekvensar for kyrkjeleg fellesråd kan det vera aktuelt at ein i framtid må budsjettere med auke av kremasjonar, og betaling til annan kommune for gravlegging av personar med minoritetsbakgrunn. Ein må då rekna med at kostnad for ei vanleg kistegravlegging kan trekkjast frå utgiftene. Vår kommune har vedteke at heile kostnaden ved kremasjon skal betalast av kyrkjeleg fellesråd (utan eigenandel for pårørande) slik at begge måtar for gravlegging er likestilt når det gjeld kostnad.

Det kan vera aktuelt å gjera avtale med event. kommunen eller andre, om eit seremonirom som kan nyttast ved gravferd, der kyrkja ikkje kan brukast.

Utanom dette ser det ikkje ut som det no må gjerast andre tiltak som gjer utslag på økonomien.

Forslag til vedtak

Finnøy kyrkjelege fellesråd har behandla tilsendt høyringsnotat. Det føreligg ingen merknader, og fellesrådet sluttar seg til med dette til framlegget til endringar i gravferdslov og kyrkjelov.

Vedtak

Finnøy kyrkjelege fellesråd har behandla tilsendt høyringsnotat. Det føreligg ingen merknader, og fellesrådet sluttar seg til med dette til framlegget til endringar i gravferdslov og kyrkjelov.

Finnøy 30.08.2010

Ingebjørg Bjørklund Vignes
Leiar

Helga Hebnes
kyrkjevevje